Oświadczenie złożone
przez senatora Jerzego Wcisłę
na 46. posiedzeniu Senatu
w dniu 27 listopada 2025 r.

Oświadczenie skierowane do sekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury, pełnomocnika rządu do spraw Centralnego Portu Komunikacyjnego Macieja Laska

Elbląg, Żuławy Wiślane, subregion Zalewu Wiślanego, a także Gdańsk potrzebują bezpośredniego połączenia kolejowego Elbląg – Gdańsk przez Nowy Dwór Gdański, najkrótszą trasą. Apeluję o podjęcie działań na rzecz realizacji tego projektu, przede wszystkim o wykonanie studium wykonalności, kompleksowej oceny i analizy projektu, która pozwoli określić koszty, opłacalność oraz uwarunkowania techniczne i ekonomiczne przedsięwzięcia i przenieść dyskusję na poziom konkretnych decyzji.

Obecnie podróż jedynym połączeniem kolejowym, przez Malbork i Tczew, trwa 2–3 razy dłużej niż w przypadku proponowanego połączenia, co radykalnie utrudnia rozwój i współpracę w wielu sferach życia gospodarczego i społecznego. Realizacja inwestycji, o którą apeluję, przyniesie wiele korzyści społecznych, gospodarczych i ekologicznych.

6 tysięcy mieszkańców Elbląga pracuje w Trójmieście, 5 tysięcy elblążan leczy się w trójmiejskich szpitalach. Studenci niemal powszechnie wybierają jako miejsce studiów poza Elblągiem Trójmiasto. Dla elblążan Trójmiasto to atrakcyjne miejsce pracy, edukacji, opieki zdrowotnej i kultury. I ten trend uznajemy w Elblągu za korzystny, o ile nie powoduje odpływu mieszkańców z Elbląga. A Elbląg w 1999 r. liczył 130 tysięcy mieszkańców, w 2024 r. – już tylko 112 tysięcy. Szybkie połączenie z Gdańskiem może zatrzymać degradację miasta. Może wręcz przyczynić się do tego, że Elbląg stanie się atrakcyjnym miejscem zamieszkania i lokowania firm powiązanych z Trójmiastem. Magnesem mogą być niższe koszty działalności gospodarczej i mieszkania, atrakcyjne środowisko przyrodnicze, względny spokój i bogata oferta kulturalna. Bez wątpienia połączenie kolejowe z Gdańskiem zaktywizuje turystykę, w tym biznesową i konferencyjną. Obszar Mierzei Wiślanej, Elbląg i Frombork dysponują potencjałem hotelowym w zakresie 5 milionów turystów rocznie.

Poziom bezrobocia w subregionie elbląskim jest znacznie wyższy niż w trójmiejskim. Niestety, wykluczenie transportowe zniechęca do inwestowania w tym regionie, przez co subregion traci funkcje społeczne i gospodarcze.

Połączenie kolejowe Elbląga z Gdańskiem bez wątpienia ożywi gospodarkę. Za 2 lata w pełnej skali będzie funkcjonował połączony z morzem port w Elblągu, który będzie ściśle współpracował z hubem morskim w Gdańsku, przejmując mniejsze statki i część zadań związanych z dostarczaniem ładunków w głąb Polski. Bez wątpienia część firm trójmiejskich wybierze kolej jako środek transportu między Gdańskiem a portem w Elblągu. Będzie to korzystne także dla Portu Gdańsk. Linia kolejowa Gdańsk – Tczew nie posiada już rezerw przeładunkowych, a na ulice Gdańska wyjeżdża z portu dziennie 2–3 tysięcy ciężarówek – za chwilę zakorkują miasto. Bezpośrednie połączenie kolejowe z Elblągiem te problemy zmniejszy.

Wraz z rozwojem funkcji metropolitarnych przez Gdańsk będą zwiększały się powiązania Elbląga i subregionu. Motorem będzie wygodne połączenie komunikacyjne i transportowe. Ważny jest także wpływ takiego połączenia na Żuławy. To obszar z najżyźniejszymi glebami w Polsce. W Porcie Gdańsk już znajduje się infrastruktura do przeładunku zbóż, a wkrótce powstanie nowoczesny Agro Terminal.

Żuławy też, w tym Nowy Dwór Gdański, potrzebują połączenia kolejowego z Gdańskiem. Bez wątpienia ta inwestycja będzie spełniała kryteria podwójnego zastosowania, tzw. *dual use*, wypełniając strategiczne zadania związane z ochroną ludności w sytuacji klęski żywiołowej lub w innych przypadkach zagrożenia dla bezpieczeństwa ludności.

Podkreślić należy, że połączenie kolejowe przeniesie dużą część przewozów osobowych i transportowych z dróg kołowych na kolejowe, co radykalnie zmniejszy kongestie, wypadkowość i poziom zanieczyszczenia powietrza. Korzyści z tego tytułu można liczyć w miliardach.

Mój apel nie jest jedynym głosem w tej sprawie. Pod petycją „Kolej na Żuławy! Petycja w sprawie budowy linii kolejowej Gdańsk – Wiślinka – Nowy Dwór Gdański – Elbląg” podpisało się już ok. 5 tysięcy osób. W Krajowym Programie Kolejowym jest zadanie stworzenia szybkiego ciągu między Olsztynem, Elblągiem i Trójmiastem. Apeluję o to, żeby przenieść je z listy rezerwowej na listę podstawową i uznać w ten sposób

znaczenie połączenia Elbląga z Gdańskiem, ale także z Olsztynem, co jest ważne dla integracji byłego województwa elbląskiego i samego Elbląga z regionem warmińsko-mazurskim.

Mam nadzieję, że przedstawione argumenty potwierdzają konieczność przeanalizowania realizacji budowy połączenia kolejowego łączącego Elbląg z Gdańskiem najkrótszą drogą przez Nowy Dwór Gdański i że to połączenie będzie jednocześnie umożliwiało uruchomienie przewozów dalekobieżnych na linii Gdańsk – Warszawa przez Elbląg.

Jerzy Wcisła